

Nr 192.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 27 maj 1911.
— — — — Andra kammaren den 27 maj 1911.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af förlikningsaftal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad angående strand- och vattenrätt i Dalälfdalen m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 95.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 28 april innevarande år aflåten proposition, nr 221, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen *dels* godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till aftal mellan Eders Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad, *dels ock* medgifva, att det belopp, 430,000 kronor, som staden enligt aftalet har att erlægga till kronan, må användas för inköp efter Eders Kungl. Maj:ts bepröfvande af vattenfall med utmål eller sådana delar af vattenfall eller för vattenfalls tillgodogörande nödig mark, som kan erfordras för komplettering af kronan redan tillkommande rätt till vatten och utmål, samt att de fastigheter med vatten och fiskerätt, som i följd häraf kunna komma att af Kungl. Maj:t och kronan förvärfvas, må ställas under vattenfallsstyrelsens förvaltning.

Ofvannämnda förslag till aftal är af följande lydelse:

Emellan Kungl. Maj:t och kronan, här nedan kallade kronan, samt Stockholms stad, här nedan kallad staden, har träffats följande

Aftal.

§ 1.

Kronan afstår på villkor, om hvilka här nedan vidare förmäles, till staden all den rätt, som kan tillkomma kronan till de å den vid detta aftal fogade karta A, som försetts med påskrift af kontrahenterna, att densamma åberopats i aftalet, med röda heldragna linjer öfverstreckade strandområden och öar i Söderfors och Tierps socknar jämte grund, vattenfall, vatten och fiske i Dalälften och dess förgreningar invid nämnda strandområden och öar; innefattande denna öfverenskommelse alltså ett afstående från kronans sida från allt anspråk på rätt till jord, vatten och fiske inom det område, som enligt kontrakt den 21 december 1904 med tillägg därtill den 20 januari 1909 af Söderfors bruks aktiebolag försålts till staden, och därmed ett godkännande, såvidt kronans rätt rör, af samma försäljning i hela dess omfattning.

Såsom en följd af denna öfverenskommelse förklarar sig kronan icke hafva något att erinra mot att staden erhåller lagfart å de från Söderfors bruks aktiebolag enligt ofvan öfvermällda kontrakt med tillägg inköpta fastigheterna.

§ 2.

Kronan förbinder sig att gentemot staden ej heller göra anspråk på rätt till vattnet inom den del af Dalälften, som är belägen emellan de å vidfogade, med båda parternas påskrift försedda karta B angifna röda heldragna linjerna A—A och B—B men utanför det i § 1 öfvermällda område, i den mån staden för utnyttjande af anläggningar i och invid Storgysingen, Tammsforsen och Kvarnforsarna samt i och invid andra därintill belägna delar af Dalälften har behof af vattnet å öfvermällda del af älften. Linjen A—A skall anses i plan motsvara begränsningen af den uppdamning, hvartill staden erhållit tillstånd genom Uppsala läns norra domsagas häradsrätts utlåtande den 10 november 1909. Denna utfästelse inbegriper jämväl kronans anspråk på rätt till vatten i Hyttån och dess förgreningar ned till Storfjärden, dock att staden icke på grund häraf får göra någon invändning mot sådan dämning af vattenytan ofvanför Lanforsen, som icke inverkar på de i härads-

rättens förenämnda utlåtande den 10 november 1909 fastställda vattenständen vid Klingforssskalan.

§ 3.

Därest staden skulle vilja utnyttja ifrågavarande vattenkraft på annat sätt eller i annan omfattning, än hvad hittills varit föremål för rättslig behandling, fransäger sig kronan rätt att däremot göra invändning, för såvidt icke kronans rätt till vatten — genom ändring af de vattenstånd ofvanför och nedanför stadens anläggningar, hvilka fastställts i omförmälda häradsrätts utlåtande den 10 november 1909, eller af den i samma utlåtande bestämda tappningplanen — skulle blifva berörd beträffande annan vattenkraft än den, å hvilken kronan, enligt hvad i §§ 1 och 2 sägs, afstått sina anspråk till staden.

§ 4.

Därest genom stadens anläggningar skulle förorsakas skada å jord, fiske eller annan egendom, tillhörande ecklesiastika eller andra boställen eller af kronan under arrende upplåten kronoegendom, skall staden vara skyldig att därför till vederbörande utgifva den ersättning, som kan varda i vederbörlig ordning bestämd.

§ 5.

I detta aftal beröres endast den rätt, kronan kan äga såsom eventuell ägare till strömfall i Dalälven och dess förgreningar i den omfattning, som afses i §§ 1 och 2; och skola sålunda frågor om de allmänna intressen, som genom kungsådrens öppenhallande eller eljes, på sätt särskildt finnes stadgadt, skola tillgodoses, i vanlig ordning pröfvas.

§ 6.

I ersättning för kronans afstående från ifrågavarande anspråk skall staden, utöfver hvad som kan komma att utgå på grund af bestämmelserna i § 4 här ofvan, till kronan erlægga en summa af fyrahundra-trettiotusen (430,000) kronor, hvilken summa skall af staden gäldas till kronan senast fyra veckor, efter det denna öfverenskommelse blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen godkänd.

§ 7.

De vatten- och landområden, som äro föremål för denna öfverenskommelse, få af staden tillträdas omedelbart efter aftalets undertecknande å kronans vägnar.

§ 8.

Kronan förbinder sig att återkalla sin talan i ofvanberörda hos Svea hofrätt nu anhängiga synemål, i hvilket Uppsala läns norra domsagas häradsrätt den 10 november 1909 meddelat utlåtande.

§ 9.

Staden förbinder sig att, om och när kronan vid vederbörlig domstol gör ansökan om erhållande af tillstånd att utföra anläggningar för tillgodogörande af vattenkraft vid Lanforsen och Älfkarleby, däremot icke framställa några som helst invändningar eller anspråk, dock att kronan icke är berättigad att begära tillstånd till vidtagande af sådana anordningar vid Lanforsen, hvilka afse ändring af de vattenstånd nedanför stadens anläggningar, hvilka fastställts i Uppsala läns norra domsagas häradsrätts förenämnda utlåtande den 10 november 1909.

§ 10.

Detta aftal är icke för staden bindande under annan förutsättning, än att det af Kungl. Maj:t godkänts genom beslut, fattadt före den 1 juli 1911. Stockholm den 11 april 1911.

Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk:

JOHAN ÖSTBERG.

Erik Hildebrand.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, har alltså godkänt det vid statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 28 april 1911 fogade denna skrifvelse bilagda förslag till aftal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad; samt medgifvit, att det belopp, 430,000 kronor, som staden enligt aftalet har att erlægga till kronan, må användas för inköp efter Kungl. Maj:ts bepröfvande af vattenfall med utmål eller sådana delar af vattenfall eller för vattenfalls tillgodogörande nödig mark, som kan erfordras för komplettering af kronan redan tillkommande rätt till vatten och utmål, samt att de fastigheter med vatten- och fiskerätt, som i följd häraf kunna komma att af Kungl. Maj:t och kronan förvärfvas, må ställas under vattenfallsstyrelsens förvaltning.

Stockholm den 27 maj 1911.

Med undersätlig vörndnad.
